

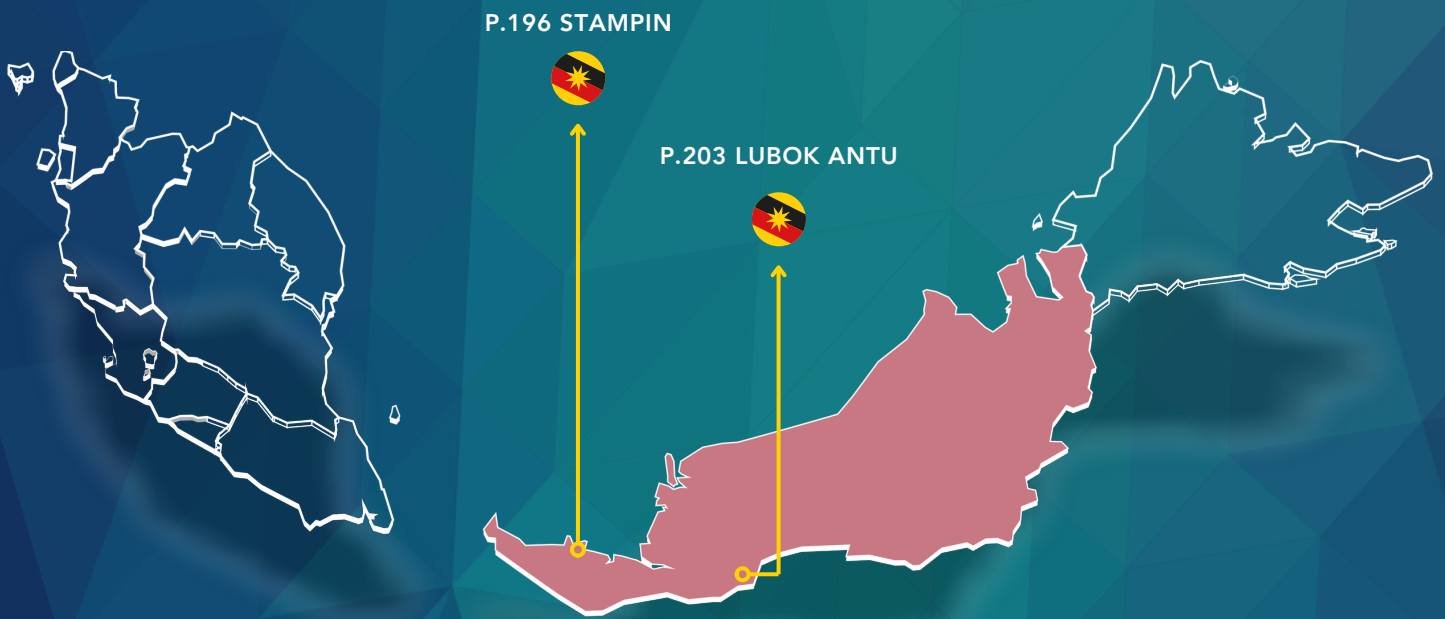
APPGM-SDG

PERSATUAN PROMOSI
MATLAMAT PEMBANGUNAN LESTARI
PPM-023-14-07012020

WILAYAH SARAWAK

SARAWAK

KOMPILASI LAPORAN BENGKEL PEMBANGUNAN KAPASITI KAWASAN PARLIMEN

2025

Jilid 6 (Wilayah Sarawak)

**Kompilasi Laporan Bengkel
Pembangunan Kapasiti
Kawasan Parlimen 2025
(Jilid 6: Wilayah Sarawak)**

**Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia
Berkenaan Matlamat Pembangunan Mampan (APPGM-SDG)**

Diterbitkan oleh:

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

A-1-10, Block A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1, Seksyen 8, 46050 Petaling Jaya, Selangor, Malaysia.

© 2026 Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

Hak Cipta Terpelihara. Tiada bahagian daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula, diedarkan, atau dihantar dalam apa jua bentuk atau dengan apa jua cara, termasuk fotokopi, rakaman, atau kaedah elektronik atau mekanikal yang lain, tanpa kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada penerbit, kecuali bagi petikan ringkas yang terkandung dalam ulasan kritikal dan kegunaan bukan komersial tertentu yang lain yang dibenarkan oleh undang-undang hak cipta.

Penafian: Pandangan dan pendapat yang dinyatakan dalam penerbitan ini adalah milik pengarang dan tidak semestinya mencerminkan dasar atau pendirian rasmi pihak penerbit.

ISBN: 978-629-7752-50-1

ISI KANDUNGAN

Kata Aluan

Prakata

Pengenalan

P.196 Stampin & P.203 Lubok Antu

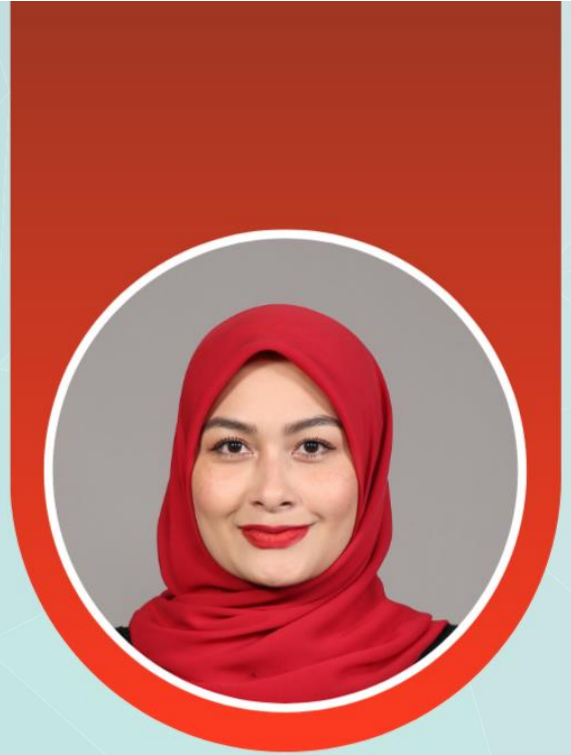
Halaman

01

KATA ALUAN

YB PUAN YOUNG SYEFURA OTHMAN
*Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG;
Ahli Parlimen Bentong (P.089)*

Bismillahirrahmanirrahaim.
Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.
Salam sejahtera.

Saya berbesar hati atas penerbitan *Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025*. Selaku Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG saya menyambut baik penerbitan *Kompilasi* ini, dan mengucapkan tahniah kepada pasukan Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG.

Pembangunan negara pada akhirnya harus diterjemahkan kepada perubahan yang dapat dirasakan oleh rakyat. Setiap kawasan Parlimen mempunyai realiti dan keperluan yang tersendiri. Apa yang menjadi keutamaan di sebuah kawasan mungkin berbeza daripada kawasan yang lain, bergantung kepada struktur ekonomi, keadaan sosial, alam sekitar, demografi, kemudahan serta sumber dan potensi yang terdapat di kawasan tersebut. Oleh itu, suara dan pengalaman masyarakat di peringkat tempatan perlu menjadi sebahagian daripada proses pembangunan. Dasar yang baik memerlukan pemahaman yang baik tentang realiti di lapangan, manakala penyelesaian yang berkesan memerlukan kerjasama antara mereka yang memahami dasar dengan mereka yang berhadapan secara langsung dengan isu tersebut.

Dalam hal ini, institusi Parlimen Malaysia mempunyai kedudukan yang unik. Ahli Parlimen bukan sahaja membawa suara rakyat ke institusi Parlimen, tetapi turut memainkan peranan penting dalam menghubungkan keperluan kawasan dengan agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan dan pemegang taruh pembangunan yang lain. *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan* anjuran Unit

Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG menyediakan satu pentas yang penting bagi mengukuhkan hubungan tersebut. Melalui penglibatan pelbagai pihak, isu dan cabaran setempat dapat dibincangkan secara lebih terbuka dan tersusun, manakala peluang untuk membina penyelesaian secara bersama dapat dikenal pasti.

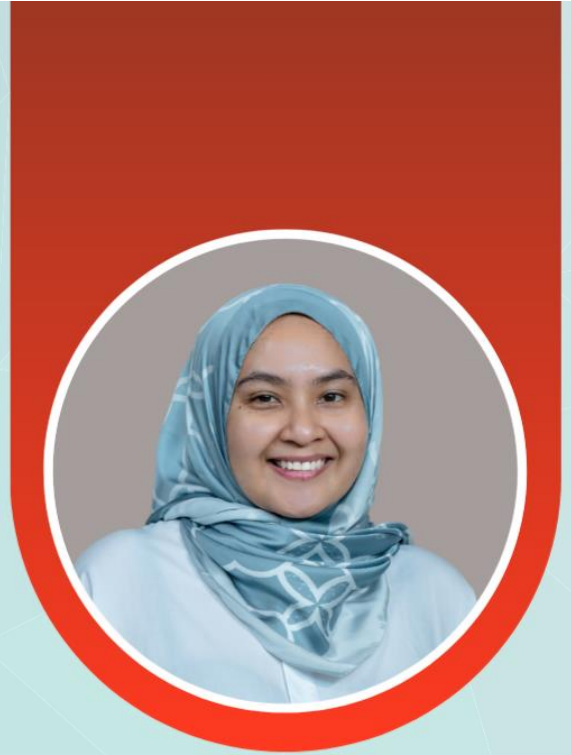
Lebih penting, proses ini menggalakkan kita untuk melihat pembangunan bukan hanya daripada sudut masalah, tetapi juga daripada sudut aset, kekuatan dan potensi yang dimiliki oleh sesebuah komuniti. *Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025* ini menghimpunkan sebahagian daripada pengetahuan dan pandangan yang diperoleh melalui proses tersebut. Ia memberikan gambaran tentang cabaran yang dihadapi di peringkat tempatan, di samping mengetengahkan cadangan dan potensi penyelesaian yang telah dikenal pasti bersama oleh pemegang taruh.

Saya percaya dapatan seperti ini mempunyai nilai yang lebih luas daripada sekadar menjadi rekod sesuatu program. Ia boleh menjadi bahan rujukan dalam memahami keutamaan kawasan, memperkukuh penyelarasan antara pihak berkepentingan dan menyokong perbincangan berkaitan dasar serta pembangunan pada masa hadapan. Pembangunan mampan merupakan tanggungjawab bersama. Ia memerlukan kerajaan yang responsif, institusi yang berkesan, komuniti yang berdaya tahan serta kerjasama daripada seluruh lapisan masyarakat.

Semoga usaha yang dirakamkan melalui laporan ini dapat terus memperkukuh hubungan antara Parlimen dan masyarakat serta menyumbang kepada pembangunan yang lebih inklusif, berasaskan bukti dan benar-benar berpaksikan keperluan rakyat.

PRAKATA

PUAN NUR RAHMAH OTHMAN
Pengarah Eksekutif APPGM-SDG

Pembangunan mampan memerlukan lebih daripada komitmen terhadap matlamat dan sasaran. Ia memerlukan keupayaan untuk memahami realiti, mengenal pasti keutamaan, menggerakkan kerjasama dan menterjemahkan pengetahuan kepada tindakan.

Dalam usaha memperkukuh penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (SDGs) di Malaysia, APPGM-SDG mengambil pendekatan yang memberi penekanan kepada penglibatan di peringkat kawasan parlimen dan daerah. Pendekatan ini berasaskan kepada keyakinan bahawa pembangunan yang lebih berkesan perlu mengambil kira pengetahuan dan pengalaman yang wujud di peringkat akar umbi serta menyediakan ruang kepada pemegang taruh untuk menjadi sebahagian daripada proses penyelesaian.

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan merupakan salah satu usaha untuk mencapai tujuan tersebut. Sepanjang tahun 2025, sebanyak 28 bengkel telah dilaksanakan dengan penglibatan Ahli-ahli Parlimen, agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, organisasi masyarakat sivil, komuniti dan pelbagai pemegang taruh lain.

Proses ini menghasilkan satu himpunan pengetahuan dan perspektif yang penting tentang isu pembangunan di kawasan parlimen. Lebih daripada sekadar mengenal pasti masalah, perbincangan turut memberi tumpuan kepada memahami cabaran, mengenal pasti intervensi sedia ada, memetakan pihak yang berkaitan dan meneroka penyelesaian yang berpotensi untuk dilaksanakan.

Antara perkara yang semakin jelas melalui proses ini adalah hakikat bahawa cabaran pembangunan di peringkat akar umbi lazimnya bersifat saling berkait. Isu sosial,

ekonomi, alam sekitar, kesejahteraan masyarakat dan tadbir urus tidak semestinya boleh diselesaikan melalui pendekatan satu sektor atau satu agensi sahaja.

Keadaan ini mengukuhkan keperluan kepada pendekatan *whole-of-society* dan *whole-of-government*, di mana penyelesaian dibangunkan melalui kerjasama antara institusi, agensi dan komuniti. Dalam konteks ini, peranan Parlimen adalah penting sebagai ruang yang menghubungkan suara rakyat, pembuat dasar dan pihak pelaksana.

Dokumen laporan ini merupakan satu usaha untuk membawa dapatan daripada peringkat kawasan kepada gambaran yang lebih luas. Ia membolehkan persamaan isu, cabaran rentas kawasan dan potensi penyelesaian dikenal pasti, di samping memberikan perhatian kepada konteks khusus setiap lokaliti.

Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini juga perlu dilihat sebagai satu sumber pengetahuan berasaskan pengalaman dan realiti setempat. Dapatan yang terkandung berpotensi menyokong perbincangan yang lebih berasaskan bukti dalam merangka intervensi, memperkukuh penyelarasan antara agensi serta mengenal pasti ruang tindakan yang boleh diteruskan.

Namun, penerbitan *Kompilasi* ini bukan titik akhir kepada proses ini. Sebaliknya, ia merupakan satu titik rujukan untuk langkah seterusnya dengan menghubungkan dapatan kepada perancangan, perancangan kepada sumber, dan sumber kepada tindakan.

Dalam konteks tersebut, bengkel pembangunan kapasiti perlu difahami sebagai proses yang berterusan. Pembinaan kapasiti bukan hanya berkaitan dengan peningkatan pengetahuan, tetapi juga pembinaan hubungan, kepercayaan, keupayaan untuk bekerjasama dan kesediaan untuk bertindak secara kolektif.

APPGM-SDG merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua Ahli-ahli Parlimen, kementerian dan agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, organisasi masyarakat sivil, komuniti serta semua pemegang taruh yang telah memberikan masa, kepakaran dan komitmen sepanjang pelaksanaan *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan 2025*.

Semoga kompilasi ini dapat menjadi salah satu rujukan yang menyumbang kepada pengukuhan penyetempatan SDG, memperluas kerjasama antara institusi dan masyarakat, serta menyokong usaha membina pembangunan Malaysia yang lebih inklusif, berdaya tahan dan mampan.

PENGENALAN

SITI SHAFINA SANUSI

*Penolong Pengarah &
Ketua Fasilitator Latihan dan Pendidikan
Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen
APPGM-SDG*

Matlamat Pembangunan Mampan (*Sustainable Development Goals - SDG*) menyediakan kerangka global bagi membentuk pembangunan yang inklusif, saksama, berdaya tahan dan mampan. Walau bagaimanapun, keberkesanan agenda tersebut bergantung kepada sejauh mana matlamat dan aspirasi global dapat diterjemahkan kepada dasar, perancangan dan tindakan yang bersesuaian dengan realiti masyarakat di peringkat tempatan.

Dalam konteks Malaysia, institusi perwakilan di peringkat parlimen merupakan antara ruang penting yang mempertemukan masyarakat, wakil rakyat, kerajaan, agensi pelaksana, pihak berkuasa tempatan dan pelbagai pemegang taruh pembangunan. Kedudukan mereka yang paling dekat dengan komuniti memberikan kelebihan kepada Ahli dan Pejabat Parlimen untuk mengenal pasti isu sebenar yang dihadapi masyarakat serta memahami keperluan dan potensi tempatan dengan lebih dekat.

Atas kefahaman tersebut, *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan* anjuran Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG dilaksanakan sebagai satu pentas untuk memperkukuh proses penyetempatan SDG melalui penglibatan dan pembelajaran bersama di peringkat kawasan parlimen. Bengkel ini memberi penekanan kepada peningkatan pengetahuan berkaitan SDG. Ia juga membuka ruang untuk pelbagai pemegang taruh untuk mengenal pasti isu, menganalisis cabaran, memetakan intervensi sedia ada serta meneroka penyelesaian yang berpotensi dilaksanakan secara bersama.

Sepanjang tahun 2025, sebanyak 28 bengkel telah berjaya dilaksanakan di 32 kawasan parlimen yang terlibat dengan menghimpunkan pelbagai pemegang taruh daripada sektor kerajaan, pihak berkuasa tempatan, masyarakat, wakil komuniti dan pihak berkepentingan yang lain. Kepelbagaian ini penting bagi membolehkan isu pembangunan dilihat daripada perspektif yang berbeza serta mengenal pasti ruang kerjasama yang melangkaui sempadan sektor dan institusi.

Pendekatan yang digunakan turut memberi penekanan kepada peralihan daripada pengenalanpastian isu kepada pembentukan penyelesaian. Melalui proses perbincangan secara berstruktur, peserta digalakkan untuk memahami hubungan antara isu, punca dan kesannya, mengenal pasti intervensi yang telah tersedia serta meneroka peranan pihak-pihak yang berkaitan dalam menangani cabaran tersebut.

Dapatan daripada proses ini kemudiannya dihipunkan dalam laporan dan disusun mengikut zon. Pendekatan ini membolehkan isu dan tema yang mempunyai persamaan dikenal pasti merentasi kawasan parlimen, pada masa sama mengekalkan konteks dan keunikan setiap lokaliti. Ia juga membuka ruang untuk melihat cabaran pembangunan bukan semata-mata sebagai isu yang terasing mengikut kawasan, tetapi sebagai sebahagian daripada arus atau *trend* yang mempunyai hubungan dan implikasi yang lebih luas.

Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini berfungsi sebagai satu bentuk dokumentasi pengetahuan dan bukti daripada peringkat tempatan. Ia merakamkan pandangan, pengalaman dan cadangan pemegang taruh yang terlibat serta menyediakan asas untuk perbincangan yang lebih tersusun berkaitan intervensi dan tindakan susulan melalui kerjasama penyelarasan.

Dalam kerangka ini, bengkel pembangunan kapasiti perlu dilihat sebagai sebahagian daripada proses *SDG localisation* yang lebih luas selain menghubungkan aspirasi pembangunan di peringkat global dan nasional dengan realiti, keutamaan serta kapasiti yang wujud di peringkat kawasan parlimen.

Akhirnya, kejayaan bengkel pembangunan kapasiti tidak hanya diukur berdasarkan bilangan bengkel atau jumlah peserta yang terlibat. Tetapi melalui sejauh mana pengetahuan dan dapatan yang dihasilkan dapat menyumbang kepada tindakan yang lebih menyeluruh, keputusan yang lebih berasaskan bukti dan pembangunan yang lebih responsif terhadap keperluan masyarakat. *Kompilasi* ini dan laporan-laporan yang dimuatkan dalamnya menjadi satu langkah dalam proses tersebut.

Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti P.196 Stampin & P.203 Lubok Antu

BAHAGIAN 1 Pengenalan

Latar Belakang	2
Objektif	4
Kaedah Pelaksanaan	5
Ringkasan Aktiviti yang telah Dijalankan	5

BAHAGIAN 2 Aktiviti Bengkel

Aktiviti I: Sesi Pengenalan (<i>Ice Breaking</i>)	6
Aktiviti II: Pendedahan Mengenai SDG	7
Aktiviti III: Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Labuan	8

BAHAGIAN 3 Hasil Dapatan

Hasil Dapatan Pertama : Inisiatif Semasa	9
Hasil Dapatan Kedua : Cadangan Penyelesaian Isu oleh Agensi	24

BAHAGIAN 4 Penutup

Penutup	30
---------	----

BAHAGIAN 1 Pengenalan

Latar Belakang

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) bertujuan untuk meningkatkan kapasiti kepimpinan dan pengetahuan agensi kerajaan mengenai SDG. Bengkel bagi Parlimen Stampin dan Lubok Antu telah berjaya dilaksanakan pada 15 Oktober (Rabu) bertempat di Grand Margherita Hotel, Kuching.

Seramai 21 orang peserta yang terdiri daripada pelbagai agensi kerajaan telah hadir. Bengkel ini turut mendapat sokongan penuh daripada Pejabat Ahli Parlimen Stampin dan Lubok Antu serta Pejabat Daerah Lubok Antu. Jadual dibawah merupakan senarai agensi-agensi yang telah hadir ke bengkel ini:

BIL	SENARAI AGENSI & ORGANISASI
1.	Pejabat Daerah Lubok Antu
2.	Pejabat Daerah Kecil Engkilili
3.	Pejabat Pendidikan Daerah Lubok Antu
4.	Jabatan Kerja Raya (JKR) Sri Aman
5.	Jabatan Kerja Raya (JKR) Lubok Antu
6.	Pejabat Kesihatan Bahagian Kuching
7.	Agensi Anti Dadah Kebangsaan (AADK) Daerah Kuching
8.	Majlis Perbandaran Padawan
9.	Polis Diraja Malaysia (PDRM)
10.	Sarawak Dayak Graduates Association (SDGA)

Program ini telah dikendalikan oleh 7 orang fasilitator daripada APPGM-SDG iaitu:

Raine Melissa Riman
Ketua Wilayah Sarawak

Dr. Eva Kristin Larry Sait
Penyelidik & Pegawai Dasar
(Wilayah Sarawak)

Siti Shafina Sanusi
Pegawai
Pembangunan Kapasiti

Nurmaisarah Mohd Asri
Pegawai
Pembangunan Kapasiti

Ain Safwanah Sadikin
Pembantu Pegawai
Pembangunan Kapasiti

Fahmi Fazrin Bin Abdul Karim
Penyelaras Tempatan
Bandar Kuching

Mohd Aqmal Bin Ali
Penyelaras Tempatan
Batang Sadong

Objektif

Objektif utama bengkel ini adalah:

- **Meningkatkan kesedaran dan pemahaman mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG):** Bengkel ini bertujuan untuk memberikan pendidikan kepada peserta mengenai 17 SDG, kepentingannya di peringkat tempatan, serta kesannya terhadap kelestarian sosial, ekonomi, dan alam sekitar.
- **Menggalakkan kerjasama antara agensi dalam menangani cabaran pembangunan dan isu komuniti di peringkat tempatan:** Pengukuhan kerjasama antara-agensi dapat memanfaatkan sumber secara lebih cekap, meningkatkan keupayaan menyelesaikan masalah, serta mewujudkan penyelesaian holistik yang sesuai dengan keperluan masyarakat setempat.
- **Mengenal pasti dan menggalakkan penglibatan agensi berautoriti serta pemimpin tempatan untuk menerajui pelaksanaan SDG di peringkat akar umbi:** Mengenal pasti dan memperkasakan pemimpin tempatan, pegawai kerajaan daerah, dan wakil komuniti yang berpotensi menjadi penggerak utama SDG, memberi inspirasi kepada orang lain, serta mendorong kesan jangka panjang dalam komuniti mereka.
- **Mengintegrasikan prinsip SDG dalam proses kerja harian, tadbir urus, dan rangka dasar :** Selain meningkatkan kesedaran dan perancangan, mengamalkan prinsip SDG dalam pembuatan keputusan harian dapat memastikan kelestarian kekal sebagai keutamaan dalam pentadbiran dan pembangunan. Ini melibatkan penyelarasan dasar, prosedur kerja, dan perancangan strategik dengan sasaran SDG, sekaligus membawa kepada perubahan institusi yang dapat meningkatkan kecekapan tadbir urus, pembangunan komuniti, dan pengurusan alam sekitar secara berterusan.

Kesemua objektif ini secara kolektif menyumbang kepada membangunkan budaya kelestarian, memastikan bahawa SDG bukan sahaja difahami tetapi dilaksanakan secara aktif pada semua peringkat tadbir urus dan penglibatan komuniti.

Kaedah Pelaksanaan

Berikut merupakan kaedah penyampaian yang telah digunakan sepanjang program berlangsung:

- Syarahan interaktif
- Perkongsian pengalaman
- Aktiviti dan permainan interaktif
- Perbincangan dalam kumpulan
- Pembentangan kumpulan

Ringkasan Aktiviti yang Telah Dijalankan

Bengkel yang telah dijalankan ini merangkumi tiga (3) aktiviti utama yang berikut;

- **Aktiviti I** : Sesi pengenalan 'ice-breaking'
- **Aktiviti II** : Pendedahan Mengenai SDG
- **Aktiviti III** : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Stampin dan Lubok Antu

BAHAGIAN 2 Aktiviti Bengkel

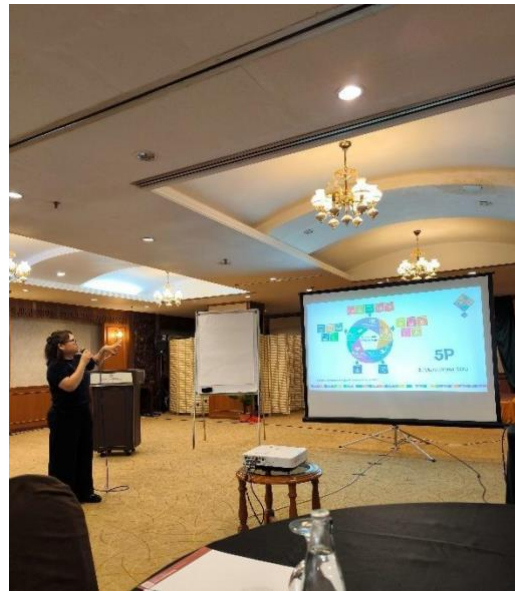
Aktiviti I : Sesi Pengenalan (*Ice-Breaking*)

Program telah dimulakan dengan sesi pengenalan (*ice breaking*) yang mana para peserta turut memperkenalkan nama, agensi serta SDG yang menggambarkan personaliti masing-masing. Aktiviti ini bukan sahaja membantu peserta mengenali antara satu sama lain malah memudahkan pihak fasilitator mengenali setiap peserta dengan baik.

Aktiviti II : Pendedahan Mengenai SDG

Selepas sesi *ice-breaking*, program diteruskan dengan pengenalan Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (APPGM-SDG) dan penjelasan yang lebih terperinci mengenai 17 Matlamat Pembangunan Mampan. Sesi ini menghuraikan dengan lebih mendalam peranan penting SDG dalam pembangunan mampan serta bagaimana agensi-agensi boleh memainkan peranan aktif dalam mencapai sasaran tersebut.

Aktiviti III : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Stampin dan Lubok Antu

Pengisian aktiviti bagi sesi seterusnya adalah perbincangan antara-agensi dalam mencari penyelesaian isu setempat. Pembentangan isu-isu yang diperolehi hasil daripada lawatan pemetaan isu telah disampaikan oleh Raine Mellisa Riman dan Dr. Eva Kristin Larry Sait sebagai ketua penyelidik untuk Parlimen Stampin dan Lubok Antu. Isu yang telah dipilih untuk diberi perhatian dan dibincangkan adalah seperti berikut;

BIL.	TEMA	ISU
1.	Sosial	Penyalahgunaan dadah dalam kalangan remaja

Imbas kod QR ini bagi
mendapatkan laporan
penuh kajian di Stampin
dan Lubok Antu

BAHAGIAN 3 Hasil Dapatan

Hasil Dapatan Pertama : Inisiatif Semasa

Berdasarkan aktiviti Pemetaan SDG yang telah dijalankan, **beberapa inisiatif semasa telah dikenal pasti** sebagai contoh kejayaan dalam mengaplikasikan prinsip SDG di peringkat Parlimen Stampin dan Lubok Antu. Pengenalpastian ini dilakukan melalui sesi perbincangan yang konstruktif, perkongsian maklumat yang menyeluruh serta refleksi mendalam daripada para peserta yang terlibat.

Inisiatif semasa yang dikenal pasti merupakan hasil dapatan daripada sesi perkongsian pihak agensi yang hadir, di mana mereka membentangkan tindakan serta program sedia ada yang telah dan sedang dilaksanakan dalam skop tugas harian masing-masing. Hasil dapatan ini telah disusun mengikut 5 tonggak utama SDG (*5 Pillars*) dan matlamat SDG utama bagi setiap program agensi. Rajah dibawah menunjukkan 5 tonggak utama SDG:

Hasil perbincangan bersama wakil-wakil agensi yang telah hadir, berikut merupakan senarai program-program yang dilaksanakan oleh agensi yang berkaitan di Parlimen Stampin dan Lubok Antu berdasarkan 17 matlamat SDG.

P1-People / Kemanusiaan

MEMASTIKAN KEHIDUPAN YANG SIHAT DAN MENGGALAKKAN KESEJAHTERAAN PADA SEMUA PERINGKAT UMUR

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Agensi Anti Dadah Kebangsaan (AADK) Daerah Kuching	● Membendung Penyalahgunaan Dadah Sepanjang 2024, Sarawak merekodkan 11,408 tangkapan berkaitan dadah hasil daripada 8,389 operasi yang dilaksanakan oleh agensi penguatkuasaan seperti Agensi Antidadah Kebangsaan (AADK) Sarawak, Jabatan Kastam Diraja Malaysia dan Jabatan Siasatan Jenayah Narkotik (JSJN)¹. Daripada jumlah itu, 527 terlibat dalam pengedaran, 1,829 memiliki dadah, dan 1,052 individu disaring positif melalui ujian air kencing. Sebagai sebahagian daripada pendekatan bersepadu, kerajaan turut memberi tumpuan kepada rawatan dan pemulihan, dengan 6,000 individu mendapatkan rawatan secara sukarela. Kejayaan pencegahan turut dibuktikan dengan rampasan yang berjaya menghalang lebih 228,000 penggunaan dadah dan pil seperti syabu, ketamin, ganja, ketum dan pil Eramin. Tujuh bahagian juga telah dikenal pasti sebagai zon merah iaitu Kuching, Samarahan, Sarikei, Sibul, Bintulu, Miri dan Limbang. Bagi memperkukuh langkah ini, satu Pelan Tindakan Menangani Isu Dadah 2025 yang selari dengan PCDS 2030 dan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) telah dirancang.

¹ https://premierdept.sarawak.gov.my/web/subpage/news_view/15962/UKAS

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		 Program sukan negara peringkat PUSPEN Kuching 2025 yang telah berlangsung pada Oktober lepas. Sumber: Pusat Pemulihan Penagihan Narkotik - Puspen Kuching
2.	Pejabat Kesihatan Bahagian Kuching	● Aktiviti Imunisasi Tambahan Measles-Rubella (MR SIA) Program yang mengambil masa sekitar 3 bulan ini telah mula dilaksanakan pada 4 Ogos 2025 dan telah selesai pada 12 Oktober 2025. Sasaran utama program adalah untuk mencapai 100% kadar imunisasi untuk 29,000 orang kanak-kanak berumur 6 bulan hingga 59 bulan (5 tahun kebawah) yang lahir dari 1 Ogos 2020 hingga 31 Januari 2025 tanpa mengira status vaksinasi atau kerakyatan. Tujuannya adalah untuk mengurangkan dan mencegah penularan penyakit campak dan rubella yang boleh menyebabkan komplikasi serius terhadap kanak-kanak seperti radang paru-paru (pneumonia), jangkitan telinga (yang boleh menyebabkan pekak) dan radang otak (encephalitis). Berikut merupakan status vaksin mengikut Daerah di Kuching: - Daerah Kuching : 22,265 orang (90.14 %) - Daerah Bau : 3,021 orang (100.70 %) - Daerah Lundu : 1,989 (99.45 %)

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		Keseluruhan penggunaan vaksin : - 27,275 (91.84 %) Program Imunisasi Tambahan Measles & Rubella (MR) yang dijalankan di Emart King Centre dan Klinik Kesihatan Ibu & Anak Sekama pada 24 Ogos 2025 lalu. Sumber: Pejabat Kesihatan Bahagian Kuching

MEMASTIKAN PENDIDIKAN BERKUALITI SECARA MENYELURUH DAN SAKSAMA SERTA MENGALAKKAN PELUANG PEMBELAJARAN SEPANJANG HAYAT UNTUK SEMUA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Pejabat Pendidikan Daerah Lubok Antu	● Membuka kelas Pra-sekolah di semua sekolah rendah KPM (SK dan SJK) Berdasarkan data sehingga Mei tahun ini, Sarawak telah mencatatkan kadar penyertaan pendidikan prasekolah sebanyak 98.4² % dalam kalangan kanak-kanak yang melanjutkan pelajaran ke Tahun Satu, iaitu melebihi Sasaran Petunjuk Prestasi Utama (KPI) kebangsaan sebanyak 91 %. Dalam usaha menyediakan permulaan hidup terbaik untuk setiap kanak-kanak, Kerajaan Negeri Sarawak telah menetapkan tiga teras utama dalam Agenda Pembangunan Awal Kanak-Kanak Sarawak, iaitu akses, ekuiti dan kualiti. Namun demikian, berdasarkan data yang dikumpul daripada 506 kes, didapati seramai 143 kanak-kanak tidak mengikuti pendidikan awal atas pilihan ibu bapa mereka. Antara faktor lain yang dikenal pasti termasuk masalah pengangkutan, kekangan kewangan, dan pilihan untuk memberikan pendidikan sendiri di rumah.

² <https://www.utusanborneo.com.my/2025/07/09/9846-peratus-kanak-kanak-di-sarawak-ikuti-pendidikan-awal-sebelum-memasuki-tahun-1>

P2-Prosperity / Kemakmuran

**MENGALAKKAN PERTUMBUHAN EKONOMI YANG MAMPAN,
MENYELURUH DAN LESTARI, GUNA TENAGA PENUH DAN
PRODUKTIF SERTA PEKERJAAN YANG BAIK UNTUK SEMUA**

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Sarawak Dayak Graduates Association (SDGA)	● Lubok Antu Government Awareness Initiative Program ini merupakan sebuah program yang telah mendapat peruntukan sebanyak RM40k oleh APPGM-SDG. Melalui geran ini dijangka akan memberi impak kepada lebih 500 orang penduduk di kawasan Parlimen Lubok Antu melalui jelajah ke 4 buah kampung iaitu - Rh Sebangki Panjai - Rh Ting Ting Lalang - Rh Kumpang Langgir - Rh Batu Bebini Baroh Dengan acara kemuncak dijangka melibatkan lebih 700 penduduk di kawasan Parlimen Lubok Antu. Inisiatif ini membawa penyedia perkhidmatan kesihatan dan pendidikan secara langsung kepada komuniti bagi menangani isu akses terhadap perkhidmatan kerajaan, cabaran kesihatan setempat serta keperluan bimbingan perniagaan dalam kalangan belia³. Antara aktiviti utama yang akan dijalankan termasuk - Perkongsian pakar oleh wakil agensi kebajikan, kesihatan, dan pendidikan - Sesi kesedaran kesihatan berkaitan kencing manis, kolesterol dan hipertensi - Sesi dialog bagi mendengar pandangan terus daripada komuniti setempat.

³ <https://www.facebook.com/share/p/1XjuqsKS7W/>

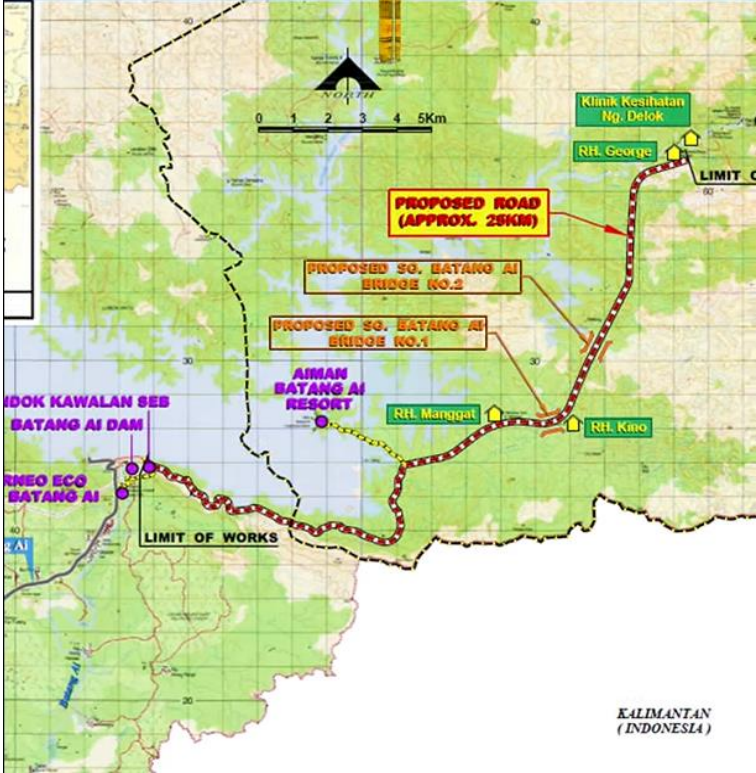
BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		 Program Outreach Komuniti 'Aram Begempuru' di Rumah Panjai Sebangki Panjai oleh SDGA Sumber: Sarawak Dayak Graduates Association

MEMBANGUNKAN INFRASTRUKTUR BERDAYA TAHAN, MENGALAKKAN PERINDUSTRIAN MENYELURUH DAN MAMPAN SERTA MERANGSANG INOVASI

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Kerja Raya Daerah Lubok Antu	● Pembinaan Jalan Masuk Ke Kawasan Kampung Pihak JKR bertanggungjawab menyediakan kemudahan infrastruktur berdaya tahan untuk kawasan pedalaman seperti jalan (jalan berturap, berbatu dan tanah), jambatan dan jeti. Skop utama dalam penyediaan infrastruktur ialah 1. Perancangan dan pembangunan 2. Pelaksanaan pembinaan 3. Penyelenggaraan infrastruktur (bagi akses yang belum dibina sepenuhnya) 4. Pemantauan dan penyelenggaraan Antara contoh projek adalah pembinaan jalan masuk ke kawasan kampung di sepanjang Ulu Batang Ai yang bernilai RM165.8 juta. Skop projek meliputi pembinaan jalan sepanjang 25 kilometer dan 2 buah jambatan konkrit. Projek ini bermula dari Pondok Kawalan SEB ke Klinik Kesihatan Nanga Delok⁴. Jalan ini akan

⁴ <https://www.facebook.com/watch?v=588703747508514>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		menghubungkan Klinik Kesihatan Nanga Delok dan 3 buah rumah panjang iaitu Rh Manggat, Rh Kino dan Rh George. Projek yang bermula pada bulan Mac tahun ini dianggarkan akan siap sepenuhnya pada 30 September 2028. Pelan menunjukkan laluan cadangan pembinaan jalan masuk ke kawasan kampung di sepanjang Ulu Batang Ai.

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		 Pondok Kawalan Sarawak Energy Berhad (SEB) yang merupakan kawasan permulaan pembinaan jalan. Jajaran cadangan pembinaan jalan masuk. Sumber: JKR Sarawak

P3-Planet / Planet

**MELINDUNGI, MEMULIHKAN DAN MENGGALAKKAN
PENGUNAAN LESTARI EKOSISTEM DARATAN, MENGURUSKAN
HUTAN SECARA LESTARI, MEMBANTERAS PENGURUNAN,
MENGHENTIKAN DAN MEMULIHKAN KEMEROSOTAN TANAH
DAN MENGHENTIKAN KEHILANGAN BIODIVERSITI**

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Majlis Perbandaran Padawan	● Dasar Penghijauan Sarawak Dasar penghijauan Sarawak menekankan penjagaan dan pemeliharaan hutan sedia ada, dengan matlamat memastikan Sarawak kekal hijau dan mencapai sekurang-kurangnya 62% litupan hutan melalui inisiatif seperti <i>Forest Landscape Restoration (FLR)</i> dan penanaman semula pokok, termasuk menyertai Kempen Penanaman 100 Juta Pokok. Inisiatif FLR yang telah dilancarkan pada 15 Jun 2019 bertujuan untuk melestarikan kawasan hutan terosot dengan spesies pokok yang bernilai tinggi. Melalui inisiatif FLR, Sarawak mensasarkan penanaman sebanyak 35 Juta pokok bermula tahun 2021 sehingga 2025 iaitu sebanyak 7 juta pokok setahun sekaligus menyumbang kepada statistik keseluruhan Kempen Penanaman 100 Juta Pokok. Kini (2025), Jabatan Hutan Sarawak (JHS) telah berjaya melepasi sasaran Kempen Penghijauan Sarawak dengan lebih 50 juta pokok telah berjaya ditanam⁵. Tambahan pula, JHS telah menanam 3000 pokok engkabang jatong dan menerima pengiktirafan Malaysia (<i>Book of Records</i>) bagi '<i>Most Shorea macrophylla Tree Planting in an Event</i>'. Penanaman pokok Engkabang ini adalah antara inisiatif untuk

⁵ <https://www.utusanborneo.com.my/2025/07/12/dasar-alam-sekitar-tenaga-hijau-sarawak-terus-diiktiraf-dunia-abang-johari>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		mengatasi masalah sepsis pokok ini daripada bakal pupus. Bahkan juga, minyak Engkabang atau juga dikenali sebagai Mentega Sarawak yang diperolehi daripada biji Engkabang adalah salah satu produk unik di Borneo. Penduduk kampung sedang memproses buah dari pokok engkabang jantung yang menghasilkan minyak apabila diketuk-ketuk daripada buahnya. Sumber: Jabatan Hutan Sarawak

P4-Peace / Keamanan

MENGALAKKAN PEMBENTUKAN MASYARAKAT YANG AMAN DAN MENYELURUH UNTUK PEMBANGUNAN MAMPAN, MENYEDIAKAN AKSES KEPADA KEADILAN UNTUK SEMUA DAN MEMBINA INSTITUSI YANG BERKESAN, BERTANGGUNGJAWAB DAN MENYELURUH PADA SEMUA PERINGKAT

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Ibu Pejabat Polis (IPD) Daerah Lubok Antu	● Pemantauan dan Rondaan Berkala Pasukan Polis Daerah (IPD) Lubok Antu telah menjalankan rondaan dan pemantauan di 8 buah sekolah sekitar Lubok Antu dan Engkilili bagi memastikan keselamatan pelajar terjamin. Senarai sekolah ini termasuk SMK Lubok Antu, SMK Engkilili, SK Ridan, SK Lubok Antu, SK San Semanju, SK Merbong, SJKC Chung Hua Engkilili dan SK Nanga Tibu⁶. Seramai 13 pegawai dan anggota terdiri daripada Pegawai Perhubungan Sekolah (PPS) serta Penolong Pegawai Perhubungan Sekolah, Cawangan Unit Kereta Peronda (MPV) Bahagian Pencegahan Jenayah dan Keselamatan Komuniti, Balai Polis Lubok Antu dan Balai Polis Engkilili telah terlibat dalam operasi ini yang bermula dari jam 11.30 pagi hingga 4.30 petang. Tujuan rondaan ini adalah: 1. Menunjukkan kehadiran polis (<i>omnipresence</i>) di kawasan sekolah. 2. Memastikan pelajar tidak terlibat dalam salah laku. 3. Memperkukuh kerjasama antara polis dan sekolah dalam aspek keselamatan. Sepanjang pemantauan, tiada sebarang aduan atau laporan salah laku pelajar diterima. Kesemua sekolah memberikan kerjasama yang baik dan menzahirkan

⁶ <https://www.facebook.com/share/p/1EaCBQNjwz/>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		penghargaan atas inisiatif pihak polis dalam menjaga keselamatan serta ketenteraman di kawasan sekolah. Rondaan dan pemantauan yang telah dilakukan anggota IPD ke sekolah Sumber: IPD Lubok Antu

MEMPERKUKUHKAN KAEDAH PELAKSANAAN DAN MENGGIATKAN SEMULA PERKONGSIAN GLOBAL UNTUK PEMBANGUNAN MAMPAN

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Majlis Perbandaran Padawan (MPP)	Program Kitar Semula dan Beli Balik Program kitar semula dan beli balik ini telah dianjurkan oleh Majlis Perbandaran Padawan bermula bulan Februari sehingga November setiap tahun. Tahun ini, program ini telah dijalankan di beberapa kawasan sekitar bandar Kuching termasuk di Desa Wira, Matang Mall, Batu 7, Taman Rekreasi Batu Kawah dan kawasan-kawasan lain. Objektif utama program ini adalah untuk memberi kesedaran kepada orang awam untuk menjual atau menukar barangan terpakai seperti kertas, plastik, aluminium, minyak masak, sisa elektronik dengan ganjaran-ganjaran yang ditawarkan di bawah sistem beli balik. Pihak MPP turut bekerjasama secara erat bersama beberapa organisasi lain dalam termasuk agensi kerajaan, sektor swasta, NGO dan lain-lain. Sebagai contoh, bagi program yang dijalankan di Desa Wira, pihak MPP telah bekerjasama dengan E-mart Batu Kawa, DNS Waste Management Sdn Bhd, Kim Huang Enterprise dan Persatuan Tzu Chi Kuching bagi menjayakan program ini.

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN																								
		 KEMPEN BELI BALIK BARANGAN KITAR SEMULA, ELEKTRIK/ELEKTRONIK DAN MINYAK MASAK TERPAKAI SERTA SUMBANGAN PAKAIAN TERPAKAI 2025 <table border="1"> <thead> <tr> <th>Tarikh</th><th>Masa</th><th>Tempat</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>15 Februari 2025 (Sabtu)</td><td rowspan="10">8.00 Pagi hingga 12.00 Tgh Hari</td><td>Taman Rekreasi Batu Kawah, berdekatan RHB Bank, MJC</td></tr> <tr> <td>08 Mac 2025 (Sabtu)</td><td>Tempat Parkir, Belakang DIY, Batu Kawah (Berdekatan Shell)</td></tr> <tr> <td>12 April 2025 (Sabtu)</td><td>Balai Raya Desa Wira Lorong 20, Desa Wira</td></tr> <tr> <td>17 Mei 2025 (Sabtu)</td><td>Tapak Semaian MPP, Lorong 5, Desa Wira</td></tr> <tr> <td>14 Jun 2025 (Sabtu)</td><td>Tempat Parkir, Belakang Matang Mall</td></tr> <tr> <td>12 Julai 2025 (Sabtu)</td><td>Tempat Parkir, Berdekatan Hope Church, Jalan Dogan</td></tr> <tr> <td>09 Ogos 2025 (Sabtu)</td><td>Tempat Parkir, Berdekatan Pizza Hut, Batu 7</td></tr> <tr> <td>13 September 2025 (Sabtu)</td><td>Tempat Parkir, Hadapan Everise Batu 4 ½</td></tr> <tr> <td>18 Oktober 2025 (Sabtu)</td><td>Tempat Parkir, Hadapan Pitcher Plant Garden MPP, Batu 10</td></tr> <tr> <td>08 November 2025 (Sabtu)</td><td>Tempat Parkir, Pusat Komersial Berdekatan JPJ, Batu 11</td></tr> </tbody> </table> Nota: Tarikh dan lokasi adalah tertakluk kepada sebarang perubahan DENGAN KERJASAMA : 	Tarikh	Masa	Tempat	15 Februari 2025 (Sabtu)	8.00 Pagi hingga 12.00 Tgh Hari	Taman Rekreasi Batu Kawah, berdekatan RHB Bank, MJC	08 Mac 2025 (Sabtu)	Tempat Parkir, Belakang DIY, Batu Kawah (Berdekatan Shell)	12 April 2025 (Sabtu)	Balai Raya Desa Wira Lorong 20, Desa Wira	17 Mei 2025 (Sabtu)	Tapak Semaian MPP, Lorong 5, Desa Wira	14 Jun 2025 (Sabtu)	Tempat Parkir, Belakang Matang Mall	12 Julai 2025 (Sabtu)	Tempat Parkir, Berdekatan Hope Church, Jalan Dogan	09 Ogos 2025 (Sabtu)	Tempat Parkir, Berdekatan Pizza Hut, Batu 7	13 September 2025 (Sabtu)	Tempat Parkir, Hadapan Everise Batu 4 ½	18 Oktober 2025 (Sabtu)	Tempat Parkir, Hadapan Pitcher Plant Garden MPP, Batu 10	08 November 2025 (Sabtu)	Tempat Parkir, Pusat Komersial Berdekatan JPJ, Batu 11
Tarikh	Masa	Tempat																								
15 Februari 2025 (Sabtu)	8.00 Pagi hingga 12.00 Tgh Hari	Taman Rekreasi Batu Kawah, berdekatan RHB Bank, MJC																								
08 Mac 2025 (Sabtu)		Tempat Parkir, Belakang DIY, Batu Kawah (Berdekatan Shell)																								
12 April 2025 (Sabtu)		Balai Raya Desa Wira Lorong 20, Desa Wira																								
17 Mei 2025 (Sabtu)		Tapak Semaian MPP, Lorong 5, Desa Wira																								
14 Jun 2025 (Sabtu)		Tempat Parkir, Belakang Matang Mall																								
12 Julai 2025 (Sabtu)		Tempat Parkir, Berdekatan Hope Church, Jalan Dogan																								
09 Ogos 2025 (Sabtu)		Tempat Parkir, Berdekatan Pizza Hut, Batu 7																								
13 September 2025 (Sabtu)		Tempat Parkir, Hadapan Everise Batu 4 ½																								
18 Oktober 2025 (Sabtu)		Tempat Parkir, Hadapan Pitcher Plant Garden MPP, Batu 10																								
08 November 2025 (Sabtu)		Tempat Parkir, Pusat Komersial Berdekatan JPJ, Batu 11																								
		Senarai kawasan yang terlibat dalam kempen beli balik di sekitar kawasan Kuching. Kempen beli balik barangan kitar semula yang telah dijalankan di tempat parkir hadapan Pizza Hut, Batu 7 pada 9 Ogos 2025 (Sabtu). Sumber: Majlis Perbandaran Padawan																								

Nota

- * Tindakan yang dinyatakan hanya sebahagian kecil sahaja daripada program-program yang dijalankan oleh agensi yang terlibat.
- * Terdapat beberapa SDG yang tidak mempunyai program pelaksanaan kerana agensi yang berkaitan tidak dapat hadir dan/atau tiada penerangan yang lebih terperinci tentang tindakan yang sedang dilaksanakan

Hasil Dapatan Kedua : Cadangan Penyelesaian Isu oleh Agensi

Beberapa isu telah dipilih untuk dibincangkan hasil daripada aktiviti pemetaan isu yang telah dijalankan, Pihak agensi telah mencadangkan beberapa penyelesaian dalam jangka masa panjang dan pendek yang perlu diberi perhatian. Isu yang telah dibincangkan adalah seperti berikut;

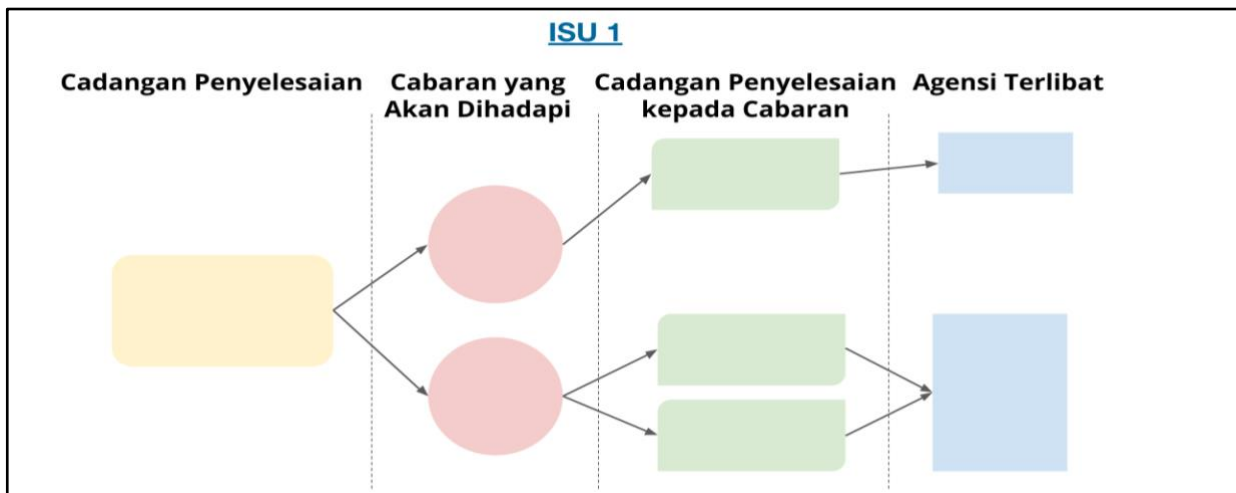
- **Sosial** – Isu penyalahgunaan dadah dalam kalangan belia

Perbincangan penyelesaian isu ini telah dijalankan berdasarkan perincian yang berikut;

- Cadangan penyelesaian
- Cabaran yang akan dihadapi
- Cadangan Penyelesaian kepada cabaran
- Agensi terlibat
- SDG berkaitan

Perbincangan penyelesaian isi ini telah dijalankan berdasarkan kerangka dibawah:

Isu: Penyalahgunaan Dadah dalam Kalangan Belia

Isu penularan penyalahgunaan dadah dalam kalangan belia di Sarawak semakin membimbangkan, terutamanya apabila dadah senang diperoleh dengan harga yang amat murah, ada yang serendah RM5. Ketersediaan dan kemampuan harga ini menyebabkan dadah semakin mudah dijangkau oleh golongan belia yang masih bersekolah atau berpendapatan rendah. Keadaan ini bukan sahaja mengancam kesihatan dan masa depan belia, tetapi juga membawa impak negatif terhadap keluarga dan komuniti setempat.

Sebagai langkah proaktif, salah satu cadangan penyelesaian yang difokuskan ialah mengadakan kempen kesedaran secara berterusan dalam kalangan komuniti, terutamanya melibatkan ibu bapa dan penjaga. Kempen ini bertujuan meningkatkan kefahaman mengenai bahaya dadah, tanda-tanda awal penggunaannya, serta cara-cara untuk mencegah dan menangani isu ini di peringkat akar umbi. Dengan melengkapkan ibu bapa dan penjaga dengan pengetahuan dan kemahiran yang tepat, mereka dapat memainkan peranan sebagai "barisan hadapan" dalam melindungi anak-anak daripada terjerumus ke dalam aktiviti tidak sihat ini.

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
CADANGAN 1: KEMPEN KESEDARAN DALAM KALANGAN KOMUNITI		
Kurang kesedaran tentang bahaya penyalahgunaan dadah Kurang kesedaran dalam kalangan ahli keluarga mendorong mereka memandang enteng akan bahaya penyalahgunaan dadah ini. Ramai ibu bapa dan penjaga masih tidak menyedari sepenuhnya tentang risiko dan tanda-tanda awal penagihan dadah. Kekurangan	Pelaksanaan Program Pendidikan Berstruktur Membangunkan modul pendidikan khas tentang pencegahan dadah yang disampaikan melalui pertemuan komuniti, ceramah di sekolah, dan program sivik. Modul ini hendaklah disesuaikan dengan kumpulan sasar termasuk kanak-kanak, remaja, dan ibu bapa, dengan penekanan kepada jenis dadah baharu, simptom penagih, dan langkah pencegahan.	• AADK Sarawak • Polis Diraja Malaysia • Jabatan Kesihatan Daerah • Jabatan Pendidikan Negeri Sarawak • Pejabat Belia dan Sukan Negeri • Jabatan Kebajikan

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
pengetahuan ini menyebabkan mereka gagal mengenal pasti gejala penggunaan dadah dalam kalangan anak-anak, seterusnya menghalang langkah pencegahan awal. Justeru, adalah penting untuk melaksanakan program pendidikan yang menyeluruh, termasuk ceramah, bengkel dan edaran bahan informatif yang mudah dipahami, bagi meningkatkan pemahaman keluarga tentang bahaya dadah dan cara mengatasinya.		• Majlis Pembangunan Sosial • Pihak Berkuasa Tempatan • Jabatan Wanita dan Keluarga Sarawak • Bahagian Kriminologi • Jawatankuasa Keselamatan dan Kemajuan Kampung (JKKK) • Kawasan Rukun Tetangga (KRT)
Kekurangan Masa untuk Menghadiri Program Kekangan masa dalam kalangan ibubapa dan penjaga untuk menghadiri kempen-kempen kesedaran menjadi cabaran utama. Pada hari minggu, kebanyakan mereka terkejar-kejar dengan komitmen kerja manakala hujung minggu pula mereka lebih memilih untuk berehat dan meluangkan masa bersama ahli keluarga.	Program Kesedaran Wajib di Tempat Kerja Menggubal dasar yang mewajibkan agensi kerajaan dan syarikat swasta menganjurkan program kesedaran dadah untuk kakitangan sekurang-kurangnya sebulan sekali. Program ini boleh diadakan dalam bentuk ceramah semasa majlis perhimpunan, bengkel sempena program kesihatan atau melalui modul dalam talian yang boleh diakses secara fleksibel.	• Persatuan OPTAR

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	Kempen Media Sosial yang Kreatif dan Berimpak tinggi Memanfaatkan platform media sosial seperti TikTok, Instagram, dan Facebook untuk menyebarkan maklumat tentang bahaya dadah melalui video pendek, infografik menarik dan kandungan interaktif yang mudah difahami dan disebarkan. Pendekatan "<i>war propaganda</i>" moden ini dapat menjangkau khalayak yang lebih luas, terutamanya golongan ibu bapa dan belia yang aktif dalam media sosial.	
Stigma Negatif Masyarakat terhadap Penagih Stigma sosial yang kuat terhadap penagih dadah sering menyebabkan keluarga menyembunyikan isu ini dan enggan mendapatkan bantuan profesional. Penagih pula merasa terpencil dan takut untuk tampil ke depan, seterusnya menyukarkan proses pemulihan dan pencegahan.	Program 'Community Outreach' Menganjurkan sesi dialog komuniti yang melibatkan bekas penagih yang telah berjaya pulih, kaunselor dan pemimpin masyarakat. Program ini bertujuan mempamerkan kisah kejayaan pemulihan, mendidik masyarakat tentang penagihan sebagai penyakit yang boleh dirawat dan menggalakkan sikap empati serta sokongan. Kajian Mendalam tentang Pendekatan Komunikasi Menjalankan kajian akademik atau kaji selidik untuk mengenal pasti pendekatan komunikasi terbaik (sama ada lembut atau tegas) yang paling berkesan dalam menyampaikan mesej pencegahan dadah kepada masyarakat setempat dan juga pendekatan terbaik dalam	

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	menghadapi ahli keluarga yang telah terjebak dengan dadah. Hasil kajian ini boleh dijadikan panduan untuk komuniti membentuk kempen kesedaran yang lebih efektif dan dalam masa yang sama mencadangkan beberapa pendekatan terbaik untuk menghadapi mereka yang telah terlibat dengan dadah.	
CADANGAN 2: MEWUJUDKAN PUSAT REHABILITASI UNTUK REMAJA YANG TERLIBAT DENGAN DADAH		
Sarawak memerlukan penubuhan pusat pemulihan khusus untuk remaja yang terlibat dengan dadah, dengan pendekatan modul rawatan yang dibezakan mengikut kumpulan umur seperti remaja awal (13-15 tahun) dan remaja lewat (16-18 tahun). Keperluan ini dilihat penting memandangkan sehingga kini, Sarawak belum mempunyai fasiliti khusus yang menyediakan rawatan pemulihan khusus untuk golongan remaja.		
Ketiadaan kritikal tenaga profesional khusus dalam rawatan dan pemulihan penagihan dadah remaja menghalang pembangunan modul dan pengurusan pusat yang berkesan.	Kerjasama Antarabangsa Menjalinkan perkongsian strategik dengan pakar dari negara yang mempunyai rekod kejayaan dalam rawatan penagihan remaja untuk perkongsian kepakaran dan latihan.	

BAHAGIAN 4 Penutup

Penutup

Bengkel Pembangunan Kapasiti bagi Parlimen Stampin dan Lubok Antu telah berjaya mencapai objektif utamanya untuk meningkatkan kesedaran, pemahaman dan kapasiti peserta dalam melaksanakan prinsip-prinsip SDG di peringkat akar umbi. Kehadiran seramai 21 orang peserta yang mewakili pelbagai agensi kerajaan serta sokongan Pejabat Daerah Lubok Antu dan Pejabat Daerah Stampin mencerminkan komitmen bersama dalam menjayakan agenda pembangunan mampan.

Melalui aktiviti-aktiviti yang dijalankan, termasuk sesi pengenalan, pendedahan mengenai SDG dan perbincangan penyelesaian isu tempatan, peserta bukan sahaja didedahkan dengan konsep dan kepentingan 17 Matlamat Pembangunan Mampan, tetapi juga berpeluang terlibat secara aktif dalam perbincangan bagi menangani isu-isu setempat, terutamanya isu penyalahgunaan dadah dalam kalangan belia.

Cadangan penyelesaian yang dikemukakan bagi menangani isu penggunaan dadah dalam kalangan belia seperti kempen kesedaran berterusan, program pendidikan berstruktur dan penubuhan pusat rehabilitasi remaja, menunjukkan komitmen peserta untuk menangani isu kritikal ini secara holistik. Pendekatan kolaboratif yang melibatkan pelbagai pihak seperti AADK, PDRM, jabatan kesihatan, pendidikan, serta persatuan komuniti, diharap dapat membawa impak positif jangka panjang.

Secara keseluruhan, bengkel ini telah berjaya mewujudkan platform perkongsian pengetahuan dan pengalaman, memperkuat jaringan antara agensi dan menyediakan landasan yang kukuh untuk pelaksanaan SDG yang lebih efektif di peringkat tempatan. Diharapkan agar momentum yang terbentuk ini dapat diteruskan melalui tindakan susulan yang konkrit, pemantauan berterusan, serta komitmen berterusan semua pihak dalam merealisasikan visi pembangunan mampan yang inklusif, lestari dan berkualiti untuk Stampin dan Lubok Antu.

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan anjuran Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG merupakan satu inisiatif untuk memperkukuh penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) melalui penglibatan pemegang taruh di peringkat kawasan parlimen. Bengkel ini berasaskan pendekatan setempat yang menekankan pemahaman terhadap realiti, keperluan, cabaran dan potensi komuniti sebagai asas kepada pembangunan penyelesaian yang lebih responsif dan mampan.

Sepanjang tahun 2025, bengkel ini telah melibatkan 32 kawasan Parlimen, dengan 4 kawasan digabungkan berdasarkan pertimbangan pentadbiran di bawah pihak berkuasa tempatan yang sama. Hasilnya, sebanyak 28 siri bengkel telah dilaksanakan, menghimpunkan Ahli-ahli Parlimen, agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, komuniti dan pelbagai pemegang taruh dalam usaha mengenal pasti isu, memahami cabaran serta meneroka penyelesaian yang bersesuaian dengan konteks setempat. Bengkel ini telah menyediakan ruang dialog dan pembelajaran bersama bagi mengenalpasti isu pembangunan setempat, memahami cabaran semasa, meneliti intervensi sedia ada serta meneroka cadangan penyelesaian dan peluang kerjasama.

Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini menghimpunkan dapatan utama daripada proses tersebut dan disusun mengikut zon bagi mengenalpasti isu, cabaran dan tema yang merentasi kawasan parlimen, di samping mengekalkan keunikan konteks setiap lokaliti. Dapatan yang dikemukakan mencerminkan pengalaman dan perspektif pemegang taruh di lapangan serta memberikan gambaran tentang keutamaan pembangunan yang dikenal pasti di peringkat setempat.

Selain menjadi terbitan rujukan pelaksanaan program, *Kompilasi* ini berfungsi sebagai sumber pengetahuan dan bukti setempat yang dapat menyokong perbincangan berkaitan perancangan, penyelarasan antara agensi, pembangunan intervensi dan tindakan susulan. Ia turut mengetengahkan kepentingan pendekatan merentas sektor dalam menangani isu pembangunan yang saling berkait serta keperluan untuk memperkukuh hubungan antara pemegang taruh, dan membuka ruang kepada tindakan yang lebih berasaskan bukti.

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

A-1-10, Blok A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1, Seksyen 8,
46050 Petaling Jaya, Selangor.

secretariat@appgm-sdg.com

<https://www.facebook.com/APPGMSDGMY>

ISBN 978-629-7752-50-1

9 786297 752501